

MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

Praha 27. 3. 2025

č. j. MSP-246/2025-OSV-OSV/2

Počet listů: 6

Rozhodnutí

Ministerstvo spravedlnosti ČR jako správní orgán podle ust. § 89 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s ust. § 16 odst. 3 a ust. § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, v souladu s ust. § 90 správního řádu, **rozhodlo o odvolání** právnické osoby **Platforma evropské paměti a svědomí**, IČ: 72559071, se sídlem Londýnská 159/43, 120 00 Praha 2 (dále jen „žadatel“) ze dne 18. 3. 2025, **proti rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích** ze dne 4. 3. 2025, sp. zn. Si 11/2025, **t a k t o :**

Podle ust. § 90 odst. 1 písm. b) správního řádu se **rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 4. 3. 2025, sp. zn. Si 11/2025**, kterým bylo rozhodnuto, že se podle ust. § 15 odst. 1 a ust. § 8a odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, odmítá žádost žadatele o poskytnutí informace podaná dne 28. 2. 2025 a požadující poskytnutí *kopie rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka Tábor ze dne 27. 5. 1994, kterým byli odsouzeni důstojníci StB* , , a *ke trestům odnětí svobody*, **ruší a věc se vrací** Krajskému soudu v Českých Budějovicích **k novému projednání.**

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

Okolnosti předcházející napadenému rozhodnutí

- 1 Žadatel požádal dne 28. 2. 2025 Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „orgán prvního stupně“) jako povinný subjekt ve smyslu ust. § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), o poskytnutí *kopie*

rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka Tábor ze dne 27. 5. 1994, kterým byli odsouzeni důstojníci StB , a k trestům odnětí svobody.

- 2 Orgán prvního stupně dne 4. 3. 2025 rozhodl o odmítnutí předmětné žádosti o poskytnutí informace. Rozhodnutí o odmítnutí žádosti bylo vydáno pod sp. zn. Si 11/2025.

Napadené rozhodnutí

- 3 Orgán prvního stupně ve výroku rozhodnutí ze dne 4. 3. 2025, sp. zn. Si 11/2025, odkázal na ust. § 15 odst. 1 a ust. § 8a odst. 1 InfZ.
- 4 V odůvodnění předmětného rozhodnutí orgán prvního stupně poukázal na skutečnost, že je vyžadováno sdělení informace, které se týká osobních údajů označené fyzické osoby, přičemž odmítá poskytnout osobní informace, které získal při své činnosti. Dále orgán prvního stupně připomněl, že obdobné informace lze poskytnout pouze v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu.
- 5 S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2014, č. j. 1 As 78/2014-41, orgán prvního stupně provedl test proporcionality, přičemž konfrontoval právo na informace s právem na ochranu osobních údajů. Orgán prvního stupně dospěl k závěru, že ochrana osobních údajů dotčeného subjektu údajů v daném případě převažuje nad právem žadatele na informace. Z kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, že orgán prvního stupně vzal v úvahu, že žadatel požaduje informace týkající se konkrétně označené fyzické osoby, přičemž bez bližšího odůvodnění dospěl k závěru, že poskytnutím požadovaných informací by byl soukromý život osoby narušen. Orgán prvního stupně dále vyjádřil svůj názor, že zodpovězení požadovaného dotazu spočívá především ve sdělení informace o tom, zda v soudním řízení vystupuje žádostí dotčená osoba, přičemž má za to, že cílem žádosti není zjistit informace o činnosti dotázaného soudu, ale o žadatelem specifikované osobě, což však smyslu InfZ neodpovídá. Orgán prvního stupně uzavřel, že informaci nelze žadateli poskytnout, neboť ji není možno považovat za předmět legitimního veřejného zájmu a za způsobilou přispět k diskuzi v obecném zájmu.
- 6 Z výše uvedených důvodů tak orgán prvního stupně žádost o poskytnutí informací v plném rozsahu odmítl. Předmětné rozhodnutí orgánu prvního stupně bylo žadateli doručeno dne 5. 3. 2025.

II.

Odvolání

- 7 Dne 18. 3. 2025 bylo orgánu prvního stupně doručeno odvolání žadatele proti rozhodnutí orgánu prvního stupně ze dne 4. 3. 2025, sp. zn. Si 11/2025.
- 8 Ve svém odvolání žadatel namítá, že je nevládní neziskovou platformou sdružujícím dnes 72 státních, veřejných a nevládních institucí a organizací ze 24 zemí Evropy a Severní Ameriky, které se zabývají vyrovnáváním se s dědictvím totality v Evropě 20. století, přičemž za Českou republiku je členem Platformy ÚSTR, ABS, Muzeum paměti XX. Století, Konfederace politických vězňů, Centrum pro dokumentaci totalitních režimů, Post bellum, Pražský akademický klub 48, Paměť a další nevládní neziskové informace. V současnosti žadatel pracuje

na badatelském projektu, který se týká zásahu proti demonstraci v Praze na Národní třídě 17. 11. 1989. kolem něž dodnes panuje řada nejasností. Žadatel dále uvádí, že předmětnou kopii rozsudku si vyžádal v rámci rešerší pro tento projekt, jehož partnery jsou mj. Česká advokátní komora, řada pražských vysokých škol a další subjekty. Žadatel má za to, že pro účely historického bádání má právo znát znění tohoto zásadního rozsudku, jímž byl odsouzen za zneužití pravomoci veřejného činitele, a spolu s ním další obžalovaní za přípravu jeho tzv. kompletního krytí. Žadatel dále argumentuje, že osobní údaje citlivé povahy lze anonymizovat či pseudonymizovat v souladu s platnými právními předpisy.

- 9 Žadatel požaduje zrušení napadeného rozhodnutí a poskytnutí požadovaných informací.
- 10 Orgán prvního stupně odvolání nevyhověl a předložil jej dne 24. 3. 2025 spolu se svým spisovým materiálem sp. zn. Si 112025 nadřízenému orgánu k dalšímu postupu.

Posouzení odvolání

- 11 Odvolání je včasné a přípustné. InfZ sice neupravuje odvolací lhůtu, avšak podle ust. § 20 odst. 4 InfZ se pro odvolací řízení použijí při postupu podle tohoto zákona ustanovení správního řádu. Podle ust. § 83 správního řádu činí odvolací lhůta 15 dnů. Odvolání bylo orgánu prvního stupně doručeno dne 18. 3. 2025, nelze tedy než uzavřít, že odvolání je včasné.
- 12 Podle ust. § 16 odst. 1 InfZ lze proti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti podat odvolání. Jelikož podání odvolání proti napadenému rozhodnutí není ze zákona vyloučeno, odvolání bylo podáno osobou k tomu oprávněnou a podané odvolání též splňuje obecné náležitosti uvedené v ust. § 37 odst. 2 správního řádu, nelze též než uzavřít, že podané odvolání je přípustné.
- 13 Podle ust. § 82 odst. 1 správního řádu lze odvoláním napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné. Odvolání musí mít náležitosti uvedené v ust. § 37 odst. 2 správního řádu a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.
- 14 Nadřízený orgán na základě řádně, včas a oprávněnou osobou podaného odvolání přezkoumal rozhodnutí orgánu prvního stupně podle ust. § 89 odst. 1 správního řádu. Nadřízený orgán přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí byla přezkoumána v rozsahu námitek uvedených v odvolání.
- 15 Nadřízený orgán vycházel ze spisu Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. Si 11/2025.

III.

Právní rámec

- 16 Podle Listiny základních práv a svobod (dále je „Listina“), která je součástí ústavního pořádku České republiky, patří právo na informace mezi základní politická práva. Dle čl. 17 odst. 1 až 5

Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem. Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.

- 17 Výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod zakotvené v čl. 4 odst. 4 Listiny stanoví, že při užívání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena. Ústavní soud v této souvislosti mnohokrát judikoval, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně.
- 18 Taktéž podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech má každý právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu. Užívání práv zde uvedených s sebou ovšem nese zvláštní povinnosti a odpovědnost, a proto může podléhat určitým omezením. Tato omezení mohou být stanovena pouze zákonem a musí být nutná k respektování práv nebo pověstí jiných nebo k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.
- 19 Rovněž Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve svém čl. 10 stanoví, že každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, nicméně může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověstí nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.
- 20 Podle názoru nadřízeného orgánu je právo na informace jedním ze základních lidských práv a je odrazem principu veřejné kontroly fungování demokratického státu. Právním předpisem, kterým je v České republice realizováno právo na svobodný přístup k informacím, je InfZ. Postup při vyřizování písemných žádostí o poskytnutí informace je upraven v ustanoveních § 14 a 15 InfZ. Primární povinností povinného subjektu je s ohledem na § 14 odst. 5 písm. d) InfZ poskytnutí informace v souladu s žádostí. Omezení práva na informace vycházející z principů uvedených v Listině a v Mezinárodním paktu o občanských a politických právech je přesně vymezeno v ustanoveních § 7 až 12 InfZ. Povinný subjekt tedy při posuzování žádosti o informace musí vždy zvážit, zda požadované informace neobsahují některé z chráněných informací, jimiž jsou zejména:
1. osobní údaje [viz § 8a a § 8b InfZ, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) a ustanovení zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů],
 2. informace o soukromí (viz § 8a InfZ a ustanovení § 84 až 90 občanského zákoníku),
 3. utajované informace (viz § 7 InfZ a ustanovení zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti),

4. obchodní tajemství (viz § 9 InfZ a ustanovení § 504 občanského zákoníku),
5. další informace, které jsou chráněné podle zákona č. 106/1999 Sb., např. informace podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. a) a c) nebo § 11 odst. 3,
6. další informace, které jsou chráněné podle zvláštních zákonů (např. bankovní tajemství, telekomunikační tajemství aj.),

a v rozsahu odpovídajícím výsledku tohoto posouzení veškeré ostatní informace poskytne. Při posuzování vychází z respektu k principům minimalizace a selekce zakotveným v ustanovení § 12 InfZ, podle něhož povinný subjekt provede všechna omezení práva na informace tak, že poskytne požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, u nichž to stanoví zákon. Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.

- 21 Podle ust. § 15 odst. 1 InfZ: „*Pokud povinný subjekt žádosti, byť i jen zčásti, neryboví, vydá ve lhůtě pro vyřízení žádosti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, popřípadě o odmítnutí části žádosti (...), s výjimkou případů, kdy se žádost odloží.*“.

IV.

Aplikace na předmětný případ

- 22 Z obsahu spisu orgánu prvního stupně sp. zn. Si 11/2025 vyplývá, že žadatel v žádosti o informace požadoval poskytnutí *kopie rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočka Tábor ze dne 27. 5. 1994, kterým byli odsouzeni důstojníci StB „ a k trestům odnětí svobody.*
- 23 Jak vyplývá z napadeného rozhodnutí, orgán prvního stupně vycházel ze skutečnosti, že žadateli je známa identita účastníků řízení, kteří v předmětném řízení vystupovali, a proto považuje znění celého žadatelem požadovaného rozhodnutí za osobní údaj dotčených fyzických osob. V takovém případě se dle orgánu prvního stupně stávají veškeré údaje týkající se těchto osob (tj. i soudní rozhodnutí) osobními údaji těchto osob, přičemž anonymizace požadovaného rozhodnutí by již postrádala význam. Z kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí dále vyplynulo, že orgán prvního stupně nepovažuje za možné poskytovat takové informace, které je možno spojit s konkrétní fyzickou osobou, a to vzhledem k povinnosti chránit osobní údaje fyzických osob.
- 24 Nadřízený orgán však již musí na tomto místě konstatovat, že výše uvedený závěr ve světle nejnovější judikatury správních soudů bez dalšího neobstojí.
- 25 Předně je třeba zmínit, že orgán prvního stupně při svém rozhodnutí posuzoval míru zásahu do osobnostních práv dotčených fyzických osob možným poskytnutím rozhodnutí soudu, aniž by bylo toto rozhodnutí součástí správního spisu (byť v části vyloučené z nahlížení). Není tak možné posoudit, jakou intenzitou zasáhne poskytnutí informací do chráněného práva, pokud obsah této informace není objektivně možné přezkoumat. Napadené rozhodnutí vychází z podkladů, jež nejsou součástí správního spisu, proto skutkový stav, který vzal orgán prvního stupně za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu, což zakládá již první důvod pro zrušení napadených rozhodnutí pro vadu řízení.

- 26 InfZ stanoví povinnost státních orgánů poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti (ust. § 2 odst. 1). Tyto informace jsou poskytovány na žádost (ust. § 4 odst. 1) a v nyní řešeném případě není pochyb, že právní úprava žadateli výslovně umožňuje požadovat od soudu poskytnutí rozsudků.
- 27 Při poskytování informací podle InfZ se často, stejně jako v tomto případě, střetává právo na informace s právem na ochranu osobnosti. Právo na informace je zakotveno v čl. 17 Listiny, podle jehož odst. 1 jsou zaručeny svoboda projevu a právo na informace, ale podle odst. 4 lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná mj. pro ochranu práv a svobod druhých.
- 28 Žádost o poskytnutí informací míří na poskytnutí soudního rozhodnutí ve věcech dotčených osob, které žadatel označil. Je tak nepochybné, že požadovaný dokument obsahuje osobní údaje, kterými se podle čl. 4 odst. 1 GDPR „rozumí veškeré informace o identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě; identifikovatelnou fyzickou osobou je fyzická osoba, kterou lze přímo či nepřímo identifikovat, zejména odkazem na určitý identifikátor, například jméno, identifikační číslo, lokační údaje, síťový identifikátor nebo na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, genetické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity této fyzické osoby“.
- 29 Orgánu prvního stupně je nutno přisvědčit v názoru, že případná pouhá anonymizace požadovaného dokumentu by v projednávaném případě nevedla k účelné ochraně práv dotčených osob, neboť i tak by bylo zřejmé, koho se informace týkají. V případě poskytnutí celého dokumentu by tak zřejmě mohlo dojít k zásahu do osobnostních práv těchto osob, neboť by tím žadatel získal i jejich osobní údaje.
- 30 Jedním z právních předpisů upravujících ochranu osobních údajů, na které odkazuje ust. § 8a InfZ, je občanský zákoník, podle jehož ust. § 81 platí, že chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv a každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého (odst. 1); ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy (odst. 2). Kromě toho podle ust. § 86 platí, že nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod. Podle ust. § 90 tento zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.
- 31 Dalším předpisem upravujícím v této souvislosti ochranu osobnosti je GDPR, neboť zpřístupnění rozsudků (potažmo i dalších požadovaných informací) na základě žádosti o poskytnutí informací je zpracováním osobních údajů podle jeho čl. 4 odst. 2. Toto nařízení ve svém čl. 6 odst. 1 stanoví, že zpracování osobních údajů je zákonné, pokud je splněna alespoň jedna z vymezených podmínek. Pro nyní řešenou věc připadá v úvahu splnění dvou z těchto podmínek. První je podmínka stanovená v písm. c), podle něhož je zpracování osobních údajů zákonné, pokud je zpracování nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje. Touto právní povinností je povinnost soudů poskytovat rozsudky (potažmo další rozhodnutí) podle ust. § 11 odst. 4 písm. b) InfZ – „*povinné subjekty dále neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, s výjimkou rozsudků*“. Závěr, že na poskytování informací jako zpracování osobních údajů dopadá právě výjimka podle písm. c), zastává i komentářová literatura (viz Jelínková, J. a Tuháček, M. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. § 8a).
- 32 Druhou podmínkou umožňující zákonnost zpracování osobních údajů je podmínka stanovená pod písm. f), ze kterého plyne, že zpracování osobních údajů je zákonné, pokud je zpracování

nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů, zejména pokud je subjektem údajů dítě. V nyní řešeném případě tímto oprávněným zájmem může být žadatelovo právo na poskytnutí požadované informace. Závěr, že na poskytování informací jako zpracování osobních údajů může dopadnout výjimka podle písm. f), lze podpořit např. rozsudkem NSS ze dne 13. 8. 2014, č. j. 1 As 78/2014-41, ve kterém Nejvyšší správní soud jako výjimku ze zákazu nakládat s osobními údaji bez souhlasu subjektu těchto údajů posoudil ust. § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, jehož znění je velmi podobné výše zmíněnému znění výjimky stanovené v čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR [podle ust. § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů může správce zpracovávat osobní údaje bez souhlasu subjektu údajů, pokud je to nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby; takové zpracování osobních údajů však nesmí být v rozporu s právem subjektu údajů na ochranu jeho soukromého a osobního života].

- 33 V nyní řešeném případě tak nejsou GDPR ani občanský zákoník bez dalšího překážkou pro poskytnutí informace obsahující osobní údaje, neboť žadatelův případ je možné podřadit pod obě zmíněná ustanovení GDPR, podle kterých je zpracování osobních údajů provedené poskytnutím rozsudku zákonné. Zároveň zmíněné předpisy nestanoví, že žádost o informace je nutné odmítnout, jestliže by poskytnutím požadované informace došlo k zásahu do osobnostních práv. Ust. § 8a InfZ pouze stanoví, že informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy upravujícími jejich ochranu, nikde se však nenachází absolutní zákaz tyto informace poskytnout.
- 34 V této souvislosti je pak nutno připomenout zásadu, podle níž je v každém konkrétním případě nutné zkoumat, které z ústavně zakotvených práv, jež proti sobě stojí v konfliktu, je třeba upřednostnit. Z judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu vyplývá, že řešení takové kolize spočívá v tzv. testu proporcionality, jenž sestává ze tří kritérií, a to testu vhodnosti, potřebnosti a porovnání závažnosti obou v kolizi stojících základních práv.
- 35 Orgán prvního stupně poměrně nekonkrétně uvedl, že v projednávaném případě uplatnil princip proporcionality, v jehož rámci došel k závěru, že nejsou naplněny podmínky zkoumané v testu proporcionality, a proto ochrana soukromí třetích osob převažuje nad žadatelovým právem na informace. Z kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplynulo, že orgán prvního stupně zejména přihlédl k tomu, že žadatel nesleduje svojí žádostí veřejný zájem a v poskytnutí požadovaných informací nespatřuje žádný širší význam pro společnost.
- 36 Nadřízený orgán především potvrzuje prvotní závěr orgánu prvního stupně, že v projednávané věci zřejmě dochází ke střetu dvou základních subjektivních práv – práva na informace s právem na ochranu osobnosti. Tato dvě soupeřící práva jsou však samozřejmě rovnocenná a žádné z nich nelze absolutizovat, jak vyjadřuje i ÚS ve své judikatuře, viz nález ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16: „[p]rávo na informace ve veřejném zájmu není absolutní; pokud jeho výkon zasahuje do práva na ochranu soukromého života, chráněného článkem 10 Listiny a článkem 8 Úmluvy, je nutno v každém jednotlivém případě všechna tato práva poměřovat, a zajistit mezi nimi spravedlivou rovnováhu, neboť jde o práva rovnocenná. Takovou povinnost mají i všechny subjekty aplikující relevantní právní úpravu, obsaženou v zákoně o svobodném přístupu k informacím, tj. osoby poskytující informace, správní orgány a soudy v systému správního soudnictví.“
- 37 Pokud žadatel zná jménem osoby, jichž se požadované rozhodnutí týká, zakládá tato skutečnost pouze zásah do práva na ochranu osobnosti (poskytnutím osobních údajů dotčených osob

žadateli), nikoliv nepřipustnost zásahu a připustnost tohoto zásahu a jeho míru určí právě až test proporcionality.

- 38 V podobném duchu se nese i komentář k InfZ. Pokud žadatel zná osobu, jíž se požadované rozhodnutí týká, „*lze teoreticky řeškeré požadované informace poražovat za osobní údaje, neboť se vztahují ke konkrétnímu subjektu. S ohledem na tuto skutečnost pak může potenciálně dojít až k odmítnutí celé žádosti o informace, jelikož poskytnutím jakéhokoli údaje (...) by došlo k zásahu do ochrany osobních údajů. Podle názoru autorů komentáře nicméně – navzdory velmi širokému zákonnému vymezení osobních údajů – nelze takto panšální zdér učinit a v praxi tedy bude vždy na místě zkonmat konkrétní okolnosti případu a případně s využitím testu veřejného zájmu (proporcionality) posoudit, zda je na místě odmítnutí celé žádosti, nebo naopak poskytnutí informace žadateli (a to zejména včetně osobních údajů dotčené osoby, které žadatel zná a uvádí je ve své žádosti).*“ Viz Furek, A., Rothanzl, L., Jírovec, T. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 401.
- 39 Lze tedy konstatovat, že podle zákonné úpravy je obecně možné žadateli o informace poskytnout i osobní údaje fyzické osoby a zasáhnout do jejích osobnostních práv, ale přitom je stále nutné brát v potaz základní právo na ochranu osobnosti a případně jím omezit základní právo na informace. Při tomto omezení je důležité dbát ust. § 12 InfZ, podle kterého všechna omezení práva na informace provede povinný subjekt tak, že poskytne požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, u nichž to stanoví zákon. Toto pravidlo selekce a minimalizace rozvíjí i ÚS v nález ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10, kde konstatoval: „*Obsahem § 12 zákona o svobodném přístupu k informacím je tak pravidlo selekce; to odpovídá požadavku, aby oprávněné omezení přístupu k informacím bylo vždy uplatněno jen v nejmenším nutném rozsahu.*“ Požadavek minimalizace zásahů do základních práv by bylo možné i bez ust. § InfZ odvodit z čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (viz např. nález ze dne 16. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 353/04).
- 40 Požadavek přiměřenosti zásahu do práv, resp. poměření kolidujících práv zakotvuje i již zmiňované ust. § 90 občanského zákoníku [„*zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného (...) nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka*“] nebo i již zmiňovaný čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR [„*zpracování je zákonné, pouze pokud (...) je zpracování nezbytné pro účely oprávněných zájmů příslušného správce či třetí strany, kromě případů, kdy před těmito zájmy mají přednost zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů vyžadující ochranu osobních údajů*“]. Je tedy povinností orgánů poskytujících informace uplatňovat omezení práva na informace jen v nezbytně nutném rozsahu v souladu s požadavkem selekce a minimalizace zásahu do práv. Na druhou stranu takové zacházení vyžaduje i právo na ochranu osobnosti.
- 41 Orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí správně přistoupil ve svém rozhodnutí k testu proporcionality.
- 42 Test proporcionality se skládá ze tří kroků – posouzení kritéria vhodnosti, potřebnosti a přiměřenosti, ale lze ho považovat i za test čtyř krokový, vezme-li se v úvahu i kritérium legitimacy, které je nezbytným předpokladem kritéria vhodnosti. Kritérium legitimacy zkoumá, zda opatření omezující základní práva sleduje ústavně aprobovaný cíl.
- 43 Test vhodnosti jako první krok testu proporcionality spočívá v „*posouzení způsobilosti naplnění účelu (nebo také vhodnosti), přičemž je zjišťováno, zda je konkrétní opatření vůbec schopno dosáhnout zamýšleného cíle, jímž je ochrana jiného základního práva nebo veřejného statku*“ (nález ze dne 6. 12. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 32/15).

- 44 Orgán prvního stupně při svém posouzení žádosti zřejmě přijal premisu, že žadatel sleduje poskytnutím požadovaných dokumentů pouze svůj soukromý zájem, pročež dospěl k závěru, že žádost o poskytnutí informací neprošla testem vhodnosti. Nadřízenému orgánu však není z rozhodnutí orgánu prvního stupně úplně zřejmé, jakou konkrétní otázku si orgán prvního stupně vlastně při kritériu vhodnosti položil.
- 45 V této souvislosti pouze nadřízený orgán připomíná obecně přijímaný závěr, že právo na informace, jako základní politické právo, zakotvuje právo každého být informován o činnosti státu či jiných orgánů nadaných vrchnostenskou mocí. Současně však není bezbřehé a žadateli automaticky nevzniká právo na veškeré informace týkající se působnosti dotázaného povinného subjektu. V této souvislosti lze také připomenout závěr Nejvyššího správního soudu vyslovený v jeho rozsudku č. j. 1 As 229/2014-48 ze dne 11. 3. 2015, podle něhož platí přímá úměra, že „čím větší míra veřejné angažovanosti dotčené osoby, tím větší je přípustná míra zásahu do jejího soukromí souvisejícího s její veřejnou činností“. Podle názoru nadřízeného orgánu je totiž při posuzování žádostí o informace nutné vycházet z toho, že právo na informace je odrazem principu veřejné kontroly fungování státu, přičemž podle názoru Nejvyššího správního soudu je třeba zásadně trvat na zveřejňování informací, které je žádoucí podrobit veřejné diskusi.
- 46 Kromě osoby žadatele, kterou však orgán prvního stupně nehodnotil a účel jeho činnosti ponechal zcela stranou, má tedy pro právo na poskytnutí informací význam i osoba dotčená, tedy otázka, zda její postavení nebo její jednání souvisí s otázkami veřejného zájmu.
- 47 Žadatel již ve své žádosti o poskytnutí informací uvedl, že případ dotčených osob souvisí s jejich činností v rámci StB, avšak i tuto otázku orgán prvního stupně ponechal zcela stranou. Orgán prvního stupně tak veřejné působení dotčených osob nezohlednil, ani se s uvedeným žadatelovým tvrzením jiným způsobem nevypořádal.
- 48 Podle § 20 odst. 4 písm. d) InfZ se při postupu podle tohoto zákona použijí ustanovení správního řádu o základních zásadách činnosti správních orgánů. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2020, č. j. 5 As 162/2018–51, který se sice týkal práva na informace o životním prostředí, ale uvedené závěry jsou přenositelné i na nyní projednávanou věc. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku uvedl, že existenci veřejného zájmu musí správní orgán sám zkoumat, i kdyby žadatel tuto existenci netvrdil: „Není pochyb o tom, že tím, kdo závažně posuzuje existenci veřejného zájmu, je správní orgán (povinný subjekt, tj. v projednávané věci žalovaný). Tato jeho povinnost plyne již z povahy rozhodování (srov. např. znění výše citovaných právních norem, ale též např. § 2 odst. 4 správního řádu – „dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem“). Tedy i v případě, že žadatel v žádosti netvrdí konkrétní důvody existence veřejného zájmu na poskytnutí dané informace (a nic takového ani tvrdit nemusí), je přesto povinností správního orgánu existenci tohoto veřejného zájmu posoudit, přičemž vychází zejména z obsahu žádosti, skutečností obecně známých, popř. známých z úřední činnosti apod. Není-li však v té které věci patrný veřejný zájem na poskytnutí daných informací, pak je jeho povinností žadatele vyžvat ke konkretizaci tohoto veřejného zájmu (srov. např. § 3, § 4 odst. 2, 4 správního řádu).“.
- 49 V projednávaném případě je tak nutné vyjít z postavení žadatele a rovněž ze skutečnosti, že dotčené osoby zřejmě jako příslušníci StB vykonávali veřejnou činnost. Rovněž je třeba přihlídnout k aspektu jednání dotčených osob a souvislosti s diskusí o věcech veřejného zájmu.
- 50 Např. podle rozsudku ESLP ze dne 24. 6. 2004 ve věci *Von Hannover proti Německu*, č. stížnosti 59320/00, je rozhodujícím faktorem při vyvažování ochrany soukromého života proti svobodě projevu právě skutečnost, jak poskytované informace přispívají k veřejné diskusi o věcech veřejného zájmu. Jinými slovy informace, kterou se žadatel snaží získat, musí být následně

způsobila stát se předmětem veřejné diskuse. Tuto podmínku by tak např. nesplňovala žádost o poskytnutí informace, kterou by žadatel např. žádal o poskytnutí rozsudku, v němž se řeší záležitosti čistě soukromého charakteru, byť veřejně známé osoby.

- 51 Jen na okraj, k již řečenému, nadřízený orgán podotýká, že úplné neposkytnutí požadovaného dokumentu by bylo přijatelné pouze tehdy, pokud by neexistovalo jiné opatření, které by bylo schopné ve stejné nebo podobné míře chránit právo na případnou ochranu osobnosti dotčených osob, ale zároveň by bylo šetrnější k právu žadatele na informace. Pro posouzení kritéria potřebnosti je nezbytné následně zvážit, v jaké míře měly být žadateli požadované rozhodnutí poskytnuto.
- 52 Je zřejmé, že byla-li přímo v žádosti o informaci uvedena jména a příjmení dotčených osob, pak anonymizovaná forma rozhodnutí již nemůže zabránit tomu, aby se informace osobního charakteru plynoucí ze skutkových zjištění spojila s konkrétními osobami. Vůči těmto osobám je proto namístě poměřovat, zda existuje nějaký zájem na poskytnutí rozhodnutí, ve kterém bude možno pravděpodobně nalézt další informace osobního charakteru, které bude s nimi možno spojit.
- 53 Orgán prvního stupně však v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec nezvažil, zda skutková zjištění konkrétně vypovídají něco o identitě dotčených fyzických osob, resp. zda v projednávaném případě nebylo možné žadateli poskytnout požadovaný dokument v rozsahu alespoň právního posouzení, při vyloučení částí dokumentu týkajících se dokazování a jiných aspektů, které nemají vliv na právní posouzení výroku, a které by i přes uvedené omezení vedlo k dosažení legitimního cíle, jímž je právo veřejnosti znát zejména právní důvody rozhodnutí. Poskytnutím takto omezeného znění rozhodnutí by veřejná moc sice omezila právo žadatele na informace, ale v menší míře oproti úplnému neposkytnutí rozhodnutí. Zároveň by se významně nesnížila míra naplnění kolidujícího sledovaného cíle – ochrany soukromí dotčených osob. Tuto okolnost však nadřízený orgán v konečném důsledku nemohl posoudit vzhledem k absenci žadatelem vyžádaného dokumentu v předaném spisovém materiálu orgánu prvního stupně (k tomu viz výše).
- 54 Je tedy nutné mít na paměti, že hlavním cílem, jehož se má dosáhnout při poskytnutí soudních rozhodnutí, je znát právní důvody, které soud vedly k učiněnému verdiktu, čímž je rovněž zprostředkovaně zajištěna veřejná kontrola soudní moci. Znalost podrobného obsahu dokazování dle názoru nadřízeného orgánu nevede k dosažení tohoto cíle, proto poskytnutí té části textu rozhodnutí, které konstatuje obsah důkazních prostředků, není „potřebné“, jestliže zároveň zasahuje do práv dotčené osoby.
- 55 Nadřízený orgán uzavírá, že je v projednávaném případě zřejmé, že orgán prvního stupně rozhodoval na základě nepřesvědčivě zjištěného a zhodnoceného skutkového stavu věci. Vzhledem k absenci předmětného rozsudku v předaném spisovém materiálu nelze relevantně skutkové okolnosti věci v odvolacím řízení zhodnotit. Projednávané rozhodnutí je tedy zatíženo vadou nepřezkoumatelnosti.

V.

Závěr

- 56 Nadřízený orgán posoudil postup orgánu prvního stupně a dospěl k závěru, že žadatelovo odvolání je důvodné.
- 57 S ohledem na výše uvedené ve shodě s napadeným rozhodnutím nadřízený orgán uzavírá, že žádost o informace byla orgánem prvního stupně odmítnuta na základě nesprávného skutkového i právního posouzení věci. Napadené rozhodnutí je tak nesprávné a nezákonné.
- 58 K dalšímu postupu orgánu prvního stupně: Podle ust. § 12 InfZ věty první povinný subjekt provede omezení práva na informace fakticky tak, že poskytne veškeré informace, jejichž zpřístupnění nebrání některý z důvodů stanovených zákonem. Povinný subjekt by tedy měl při rozhodování o (ne)poskytnutí informací postupovat následovně: Nejprve by měl vyhodnotit, zda jsou naplněny materiální (nezbytnost omezení) a formální (stanovené zákonem) podmínky omezení informací (nestačí mechanická aplikace důvodů omezení informací dle ust. § 7 až 11 InfZ, je nutno pracovat také zejména s čl. 17 Listiny základních práv a svobod a judikaturou). Orgán prvního stupně vyjde z dílčích skutkových závěrů nadřízeného orgánu a právní závěry nadřízeného orgánu vezme pro další řízení za závazná.
- 59 V případě, že orgán prvního stupně setrvá na svém závěru, že je v projednávaném případě třeba žádost o poskytnutí informací odmítnout, založí do spisového materiálu odmítaný dokument, aby nadřízený orgán mohl posoudit, jakou intenzitou by poskytnutí informací mohlo zasáhnout do příslušného chráněného práva.
- 60 Z důvodů výše uvedených se tak napadené rozhodnutí ruší a věc se vrací orgánu prvního stupně k novému projednání.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

Mgr. et Mgr. Jacek Morávek
vedoucí oddělení styku s veřejností
Ministerstva spravedlnosti ČR

„otisk úředního razítka“

Rozdělovník:

- 1) Platforma evropské paměti a svědomí, LoP pxjvmgb
- 2) Krajský soud v Českých Budějovicích, Tř. 832abay

Mgr. Jacek Morávek
Ministerstvo spravedlnosti ČR
Elektronicky podepsáno: 27.03.2025 11:49:08
T=Vedoucí oddělení, SERIALNUMBER=P872299, G=Jacek,
SN=Morávek, CN=Mgr. Jacek Morávek, OU=02559, OU=Oddělení
styku s veřejností, O=Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti,
OID.2.5.4.97=NTRCZ-00025429, C=CZ

